

ТВОРЧА ПОСТАТЬ ЯРОСЛАВА БАБИНСЬКОГО В КОНТЕКСТІ ДОБИ ТА СУСПІЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА

У статті вміщено дослідницькі спостереження про становлення творчої особистості знаного українського композитора, музикознавця, фольклориста Ярослава Бабинського, а також визначаються аспекти впливу суспільного середовища й сучасної доби на формування індивідуального композиторського стилю та музикознавчої думки митця.

Ключові слова: композитор, творча спадщина, суспільне середовище, педагогічна діяльність, фольклористика, музикознавчі дослідження.

Ярослав Бабинський – знаний в Україні композитор, музикознавець, дослідник фольклорних традицій Покуття, педагог-теоретик, громадський діяч – зумів пронести через усе своє життя любов до музики, рідного краю.

Доцільність окремого розгляду становлення творчої особистості Ярослава Бабинського зумовлена невеликою кількістю проведених дотепер досліджень з історії регіонального музикознавства, присвячених вивченню творчості сучасних композиторів, що репрезентують діяльність обласних осередків НСК України. Тому метою даної розвідки є вивчення та систематизація, на основі архівних і мемуарних матеріалів родинно-побутового життя митця й науковця Ярослава Бабинського, члена Івано-Франківської обласної організації НСК України, а також визначення аспектів впливу соціокультурного середовища на формування індивідуального композиторського стилю та музикознавчої думки митця.

Я.Бабинський народився 22 липня 1951 року в с. Тишківці Городенківського району Івано-Франківської області в сім'ї колгоспників. Батьки Ярослава були прості трударі, але високодуховні люди. У сім'ї панував дух українства, любові до Батьківщини. У родинній хаті було багато образів, шанувалися барельєфи І.Франка, Т.Шевченка. Батько Іван Михайлович (1921 р. н.) користувався повагою й шаную односельців, був учасником Другої світової війни та нагороджений орденом Вітчизняної Війни 2-го ступеня, медалями за звільнення Варшави й Берліна, а також ювілейними медалями на честь 20-ліття та 30-ліття перемоги над фашистами. Його дружина Марія Іванівна (1927 р. н.) була надзвичайно доброю та люблячою жінкою й мамою, відзначалася працелюбністю й доброзичливістю.

Ярослав був єдиною дитиною в сім'ї, тому йому приділялася вся увага й любов батьків. Як правило, коли людина реалізується як фахівець та особистість, немало роль відіграє родинна атмосфера, виховання й загалом середовище, де формується найтривкіша основа майбутнього світогляду, естетичних смаків, культури. Атмосфера дитинства майбутнього композитора відзначилася значним мистецьким впливом, як із боку його батьків, так і культурних традицій рідного села Тишківці. Обоє батьків були обдаровані добрими музичними здібностями, дуже любили музику, шанували народну пісню. Вони були активними учасниками церковного хору й аматорських музичних колективів товариства “Просвіта” в селі. Іван Михайлович був учасником сільського духового оркестру, а Марія Іванівна – постійною учасницею хору та жіночого вокального гурту.

Мальовниче покутське село Тишківці, у якому народився Ярослав, славилося своїми високоідейними й культурними традиціями, а також талановитими й знаними людьми, які сприяли зростанню культурно-освітнього рівня та національної свідомості тишківчан. У селі активно діяли освітньо-громадські товариства “Просвіта”, “Рідна школа”, “Союз Українок”, “Січ”, “Сокіл”, проводилися мистецькі акції на пошану видатних діячів мистецтва, ювілейні концерти на честь Т.Шевченка, І.Франка тощо. З села Тишківці походить знана родина Шухевичів, посол австрійського парламенту Василь Цалковський, організатор кооперативного життя Галичини Микола Заячківський та інші.

Любов до музики в Ярослава проявилася дуже рано, ще в початковій школі. Заняття музикою в майбутнього композитора проходили самостійно, без учителів. Малому Ярославові, за його жагучим бажанням, батьки купили баян, на якому він наполегливо вправлявся, сидючи на призьбі родинної хати. Досягнувши певної вправності в мистецтві гри на баяні, Ярослав демонстрував свої досягнення в сільському клубі, де він грав на танцювальних вечорах і брав участь у концертах.

Після закінчення школи юнак вирішив продовжити свою музичну освіту й вступає в 1968 році до Івано-Франківського музичного училища ім. Д.Січинського. У цьому навчальному закладі Ярослав навчається гри на контрабасі у відомого й знаного викладача Любомира Куція. Після закінчення училища Я.Бабинський розпочинає свою творчу трудову діяльність артистом оркестру Івано-Франківського музично-драматичного театру ім. І.Франка, яким на той час керував Микола Жупан. Діяльність театру в 70–80-х роках відзначалася активністю гастрольних поїздок. Театр гастролював по містах Уралу, Казахстану, Молдавії, Прибалтики та ін. Протягом театрального сезону труппа мала кожного дня по дві вистави: одна на базі, а друга по селах Івано-Франківської області. Оркестр на той час працював надзвичайно наполегливо, готуючи музичне оформлення вистав.

Працюючи в театрі, Я.Бабинський захопився створенням вокально-інструментального ансамблю, на зразок всесвітньо популярного ансамблю “Бітлз”, яким він надзвичайно захоплювався. Ансамбль під його керуванням складався із чотирьох учасників: бас-гітара – Ярослав, тромбон, труба, акордеон або фортепіано. Солісткою в ансамблі виступала артистка театру Г.Талалай. Візиткою ансамблю була пісня І.Поклада “Край дороги не рубай тополь”. Сьогодні Г.Талалай – заслужена артистка України, продовжує працювати в театрі провідною артисткою, виконує головні партії в оперетах Й.Штрауса (“Летюча миша” – Адель), операх – “Катерина” М.Аркаса (мати), “Запорожець за Дунаєм” С.Гулака-Артемівського (Одарка).

Творче життя Ярослава було тісно пов’язане з особистим. Саме в театрі він зустрів своє кохання – молоду, чарівну артистку Ганну, випускницю театрознавчого факультету Київського інституту театрального мистецтва ім. С.Карпенка-Карого, з якою вони зустрічалися тривалий час і в 1976 році одружилися. Ганна Тріщук родом із с. Старі Кривотули, виховувалася у великій та дружній сім’ї, де зростало восьмеро дітей. Спільна праця двох творчих особистостей єднала й їхнє подружнє життя. У 1978 році у подружжя народилася донька Христина.

Працюючи в оркестрі театру, Я.Бабинський захопився ідеєю продовження своєї фахової освіти в консерваторії на композиторському факультеті, але для цього мало було одного таланту й бажання, необхідно було також, у першу чергу, добре володіти грою на фортепіано. Тому він увесь свій вільний час віддавав наполегливому довготривалому студюванню гри на цьому інструменті.

Літньої пори 1980 року мрія Ярослава здійснилася. Він вступає на підготовчі курси Львівської державної консерваторії ім. В.Лисенка в клас народного артиста України, професора кафедри композиції, знаного українського композитора А.Кос-Анатольського. Композиторський стиль викладача, який був позначений близькістю до джерел галицької музичної побутової культури, старогалицької елегії, до співогри з її динамічними номерами, до мотивів гуцульського фольклору, безпосередньо вплинув на молодого митця, особливо на стилістику музичної мови. Після смерті вимогливого, талановитого викладача А.Кос-Анатольського (в 1983 році) Я.Бабинський продовжує здобувати фахову освіту в класі доцента кафедри композиції, члена Співки композиторів України Лешека Мазепи (тепер – професора Вищого педагогічного університету в Жешуві, керівника відділу досліджень музичної культури етнічного пограниччя Інституту музики ВПШ, засновника й голови Жешувського Музичного товариства). За роки праці на кафедрі композиції Львівської консерваторії Л.Мазепа виховав багатьох композиторів, серед яких Ярослав Бабинський, Дмитро Капирін, Юрій Шаріфов, Василь Коваль, Андрій Легкий та ін.

Два роки підготовчих курсів сприяли формуванню творчих уподобань мистецької особистості майбутнього композитора, а наступні п’ять років навчання в консерваторії остаточно сформували естетичні ідеали та стилістичні засади творчості Я.Бабинського, а також визначили світоглядні пріоритети індивідуальності митця.

На той час у Львівській консерваторії викладали добре знані митці й педагоги: ректор консерваторії, професор Зенон Дашак, викладачі кафедри композиції – заслужений діяч мистецтв, професор Дезидерій Задор, професор А.Кос-Анатольський, старший викладач Володимир Флис, музикознавці – Марія Білинська, Йосип Волинський, Стефанія Павлишин, Ярема Якуб'як, Любов Баб'юк, О.Теплинський, Юрій Булка, Юрій Ясіновський та ін.

Студентське життя Ярослава було складним. Необхідно було здобувати фахову освіту й, у той же час, слід було опікуватися родиною. Тому, навчаючись на підготовчих курсах, Ярослав продовжує працювати артистом оркестру Івано-Франківського театру (за контрактною формою), а з початком стаціонарного навчання в консерваторії сполучає навчання з роботою керівника вокально-інструментального ансамблю Львівського автобусного заводу, згодом директора студентського Будинку культури Львівського торговельно-економічного інституту.

Студентські роки Я.Бабинського минули винятково продуктивно. Він активно працював над створенням різножанрових творів, брав участь у студентських наукових конференціях, фольклорних експедиціях. Останнє, як засвідчує час, вплинуло на пріоритетні зацікавлення майбутнього дослідника-фольклориста в написанні кандидатської дисертації.

Музичне життя Львова в той час (80-ті роки) характеризувалося надзвичайною активністю й розмаїттям концертної діяльності. У Львівській філармонії неодноразово проводилися міжнародні й всесоюзні конкурси виконавців, із гастрольними концертами виступали відомі скрипалі: Олег Криса, Богодар Которович, Володимир Співаков; піаністи: Еміль Гіллельс, Святослав Ріхтер та ін. Активно концертували й викладачі консерваторії: Леся Деркач, Харитина Колесса, Марія Крушельницька, Олег Криштальський, Лідія Шутко, сестри Марія, Ніна та Даниїла Байко, Олександр Врабель та ін.

Ярослав був прихильником класичного й автентичного мистецтва, тому він був активним слухачем і відвідувачем концертів, фестивалів і конкурсів. Цей практичний слуховий досвід вплинув на визначення фахових інтересів митця, його уподобань, стилістичних зацікавлень, жанрових пріоритетів.

Прагнучи до самоосвіти, він любив усамітнитися й годинами слухати улюблену музику. Його не приваблював перегляд телевізійних концертів, він не підтримував дилетанство в мистецтві, але все своє життя Ярослав мріяв жити у Львові, де постійно вирує мистецьке життя, творять особистості, дискутують музикознавці, просто звучить вічна й невмируща її високість “музика”.

Навчання в консерваторії увінчується написанням Симфонії №1 і струнним квіartetом. Ці твори визначили пріоритетні жанрово-стилістичні напрямки майбутньої композиторської творчості Я.Бабинського.

Після закінчення навчання в консерваторії в житті Я.Бабинського розпочинається новий період, який тісно переплітає творчість і педагогічну діяльність. Він повертається до Івано-Франківська й із 1988 року починає працювати асистентом кафедри музики з методикою її викладання в тодішньому педагогічному інституті ім. В.Стефаніка. Активна педагогічна робота вимагала й удосконалення методичної бази.

Я.Бабинський, викладаючи музично-теоретичні дисципліни, прагнув створити методичну допомогу студентам для кращого засвоєння музичних предметів. З цією метою він разом із викладачем кафедри кандидатом педагогічних наук, доцентом М.В.Вовком створює більш досконалі, пристосовані до провідних напрямків фахової освіти, навчальні програми. Так, комплексна програма з провідних дисциплін теоретичного курсу – “Елементарна теорія музики. Гармонія, Поліфонія для музичних факультетів вищих навчальних закладів” [1] створена професійно, на належному науково-методичному рівні й спрямована на запити підготовки студентів педагогічного факультету. Автори програми розробили змістовний тематичний план, який охоплює вивчення всіх важливих теоретичних і практичних питань, а також передбачає можливість звернути більшу увагу на дослідження й використання фольклорних зразків у процесі вивчення означених дисциплін.

Я.Бабинський, працюючи зі студентською молоддю, виявляв терпіння, наполегливість, доброзичливе ставлення, а також педагогічну вимогливість. Він користувався повагою не тільки в студентській молоді, але й у своїх колег. Дружні стосунки, спільність творчої праці єднали Ярослава з відомою на Прикарпатті людиною, заслуженим діячем мистецтв України, професо-

ром Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника Михайлом Сливоцьким. Саме Михайлу Сливоцькому Ярослав довірив перше виконання свого складного й за формою, й за виконавськими засобами твору – “Вокаліз” для високого голосу й камерного оркестру.

Він був різнобічно освіченою людиною, цікавився не тільки музичним мистецтвом, але й літературою, філософією, живописом, захоплювався автентичним мистецтвом. Він вважав, що ефективність впливу мистецтва характеризується рівнем індивідуального досягнення духовних цінностей, їх перетворення в неповторний внутрішній світ суб’єкта, що потребує відповідної підготовки до спілкування з художніми творами. Ярослав багато читав, випишував пізнавальні журнали “Иностранная литература”, “Наука и жизнь”, “Огонек”. У нього була й збереглася, завдяки його дружині, багата бібліотека, в якій представлена література різних напрямків: філософська, історичне музикознавство (особливо література античного періоду), монографічні дослідження творчості митців світового рівня, науково-теоретична, фольклористична, а також художня література світової класики й сучасності.

Така широка обізнаність, інтелігентність допомагали Я. Бабинському в спілкуванні не тільки зі студентами, але й зі своїми дітьми. Як згадує його дружина Ганна Василівна, він по натурі був дуже простий, мобільний, веселий, із великим почуттям гумору, й у той же час внутрішньо глибокий. У вихованні своїх дітей, Христини й Дениса, Я. Бабинський виявляв наполегливість, вимогливість й одночасно чуйність і любов. Це дало свої плідні результати. Христина закінчила економічний факультет, а Денис – філософській факультет Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника.

Плідна педагогічна й практична діяльність Я. Бабинського завжди поєднувалася з прагненням до творчої та науково-дослідницької діяльності. Прагнення втілювати свої композиторські ідеї привели до написання Симфонії-фантазії (1988 р.), “Модерато” для струнного оркестру (1989 р.), обробок народних пісень для мішаного й жіночого хорів тощо.

Я. Бабинський, маючи такі якості характеру, як ініціативність, наполегливість, організаторський хист і високий професіоналізм, достойно зарекомендував себе на посаді викладача, що сприяло його професійному зросту. Так, у 1992 році він був переведений на посаду старшого викладача кафедри музики, а в 1999 році – доцента кафедри музики та хореографії.

Сфери діяльності Я. Бабинського охоплювали не тільки педагогічну та композиторську творчість, а й активну суспільно-організаторську роботу. Це в першу чергу проявлялося в діяльності Ярослава Івановича як секретаря Івано-Франківського відділення Національної спілки композиторів України, членом якої він став у 1995 році.

Обласний осередок Національної спілки композиторів України був заснований у 1996 році. Фундаторами творчого об’єднання були відомі й знані творчі особистості: Богдан Шиптур, Богдан-Юрій Яновський, Я. Бабинський, Віталій Маник. Сьогодні Спілка налічує понад два десятки членів, які представляють не тільки композиторську генерацію. Активно й плідно працюють у Спілці музикознавці-критики: доценти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника, кандидати мистецтвознавства Наталія Толошняк і Віолетта Дутчак, а також музикознавці, викладачі музичного училища ім. Д. Січинського Лідія Грабар, Олександра Турянська.

Організатором і першим головою Спілки був народний артист України, лауреат Національної премії ім. Тараса Шевченка Богдан-Юрій Янівський.

Діяльність мистецького об’єднання різноманітна, вона спрямована, в першу чергу, на творче зростання молодих композиторів, музикознавців і фольклористів. Різнобічна діяльність Спілки сприяє пропаганді й розповсюдженню української класичної та сучасної музики, здійсненню заходів із метою увічнення пам’яті видатних діячів Івано-Франківщини. Так, з ініціативи Ярослава Бабинського був проведений ювілейний концерт пам’яті його першого вчителя А. Кос-Анатольського, а також відзнятий фільм про його творчу діяльність; були організовані й проведені радіопередачі до ювілейних дат Дениса Січинського, Володимира Флиса й Романа Сімовича.

Робота Спілки також сприяла збиранню, дослідженню, дбайливому збереженню та пропаганді народної музичної творчості. З цією метою фундаторами Спілки – Б. Янівським та Я. Бабинським були організовані й проведені міжнародні науково-практичні конференції “Традиційна музика Карпат: християнські звичаї та обряди (2000-річчю Різдва Христового присвячується)” (Івано-Франківськ – Надвірна, 2000 р.) та “Театральні форми в народній музичній творчості” (Львів, 2001 р.).

Я.Бабинський, у зв'язку з тим, що голова Спілки проживав у Львові, практично відповідав за змістовну наповненість діяльності регіонального осередку. Він сприяв організації творчих зустрічей, гастрольних виступів львівських хорових та інструментальних колективів, концертів-звітів композиторського доробку членів творчого об'єднання.

Широкий ракурс творчих інтересів Я.Бабинського активізував дослідницьку діяльність митця-фольклориста. Він вирішує синтезувати свої експедиційні спостереження й записи пісенного матеріалу, які тривалий час збирав і вивчав, у наукову форму – дисертаційне дослідження. З цією метою він прикріплюється здобувачем на кафедрі фольклористики Національної музичної академії ім. П.І.Чайковського. Науковим керівником йому було призначено доцента кафедри фольклористики, кандидата мистецтвознавства О.Мурзіну. Робота над дисертаційним дослідженням просувалася досить успішно й у 2001 році була завершена та підготовлена до захисту.

Однак доля Я.Бабинського розпорядилася зовсім по-іншому. Готуючи дисертацію до друку разом зі своїм близьким другом і однокурсником по навчання в консерваторії Володимиром Пасічником, Ярослав відчув недомагання, слабкість. Ніхто не міг на той час подумати, що це початок кінця. Страшна хвороба, не зважаючи на професійні намагання лікарів допомогти, вилікувати Я.Бабинського, перемогла життя.

Ярослав Бабинський помер 19 серпня 2002 року й був похований на міському кладовищі.

Доля подарувала йому безцінний скарб – музичний талант і любов до мистецтва, яку він проніс у своєму серці крізь усе своє життя.

Життя Я.Бабинського було насиченим активною педагогічною, організаторською, композиторською та дослідницькою діяльністю. Пам'ять про нього незабутня. Він продовжує жити у звуках своїх творів, у рядках своїх наукових досліджень, у пам'яті своїх рідних, друзів й учнів.

НОТОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК ТВОРІВ ЯРОСЛАВА БАБИНСЬКОГО

I. Вокальна музика

I.1. Хори

I.1.1. Світські хори

Вересень (“Припнуто човен, а вода струмує”), сл. В.Стуса: для мішаного хору a’cappella.

Горобина (“Зачервоніє горобина”), сл. В.Стуса: для мішаного хору a’cappella.

Ой не дивуй мені (“Ой не дивуй мені, моє життя для тебе незбагнене”), сл. В.Стуса: для мішаного хору a’cappella.

Прикарнатський університет (“Коли Україна скинула кайдани”), сл. Р.Юзви: для мішаного хору в супроводі фортепіано.

Синій птах (“Збудився врано синій-синій птах”), сл. В.Стуса: для мішаного хору a’cappella.

Струмок (“Бринить космічна музика струмка”), сл. В.Стуса: для мішаного хору a’cappella.

Осінь (“В осінній мерехтливій жовтизні”), сл. М.Куйбіди: для мішаного хору a’cappella.

I.1.2. Церковні хори

Отче наш: для мішаного хору.

Богородице Діво: для мішаного хору.

Колядки на Різдво Христове: для мішаного хору a’cappella.

Возсіявий над сонце.

Весела світу новина нині.

В Вифлеємі тайна.

В Вифлеємі десь Марія.

В Вифлеємі новина.

Не плач, Рахиле.

Пречиста Діва.

Радуйтеся, всі людіє.

Свята ніч.

I.2. Романи

Береза (“Під вікном береза дрімає”), сл. В.Михайлищука.
Зимовий вечір (“Люблю! Люблю зимовий вечір”), сл. С.Пушика.
Журба (“Не спить моя журба”).
Любов, сл. Д.Павличка.
Ноктюрн (“Цілую молодість мою”), сл. Г.Соколенка.
Ти поклич мене, милий (“Аромат стиглих яблук в саду”), сл. В.Михайлищука.
Ти не сип, мила, чари (“Ти не сип, мила, чари”), сл. В.Михайлищука.
Цілую молодість свою, сл. Г.Соколенка.
Яличка (“У лісі яличку зрубали”), сл. Д.Павличка.

I.3. Обробки народних пісень

Висока верба: для мішаного хору.
Засумуй, трембіто: для мішаного хору.
Місяць на небі: для мішаного хору.
Ой Дністре мій, Дністре: для мішаного хору.
Ой летіла зозуленька: для мішаного хору.

II. Інструментальна музика

II.1. Твори для оркестру

Симфонія №1 для симфонічного оркестру (1987).
Симфонія-фантазія для симфонічного оркестру (1988).
Модерато для струнного оркестру (1989).
Вокаліз для високого голосу та струнного оркестру (1994).

II.2. Інструментальні ансамблі

Прелюд пам'яті А.Кос-Анатольського для струнного квінтету.
Струнний квартет №1 (1987).
Струнний квартет №2 (1995).
Струнний квартет №3 (1997).

II.3. Твори для окремих інструментів

Варіації на тему стрілецької пісні для бандури (2000).
Соната для саксофона-тенора та фортепіано (1998).
Веснянка: п'єса для фортепіано.
Елегія: п'єса для фортепіано.
Поема: п'єса для фортепіано.

III. Аранжування

Д.Січинський. “Лечу в неволі”.

1. Бабинський Я. Навчальна програма: Елементарна теорія музики. Гармонія, Поліфонія для музичних факультетів вищих навчальних закладів / Я.Бабинський, М.Вовк. – Івано-Франківськ, 1993. – 10 с.
2. Бабинський Я. Хорові твори : посібник для музичних навчальних закладів / Я.Бабинський. – Львів, 1996. – 87 с.
3. Бенч-Шокало О. Український хоровий спів: Актуалізація звичаєвої традиції : навчальний посібник / О.Бенч-Шокало. – К. : Український світ, 2002. – 440 с.
4. Вітвицький В. Старогалицька сольна пісня XIX століття / В.Вітвицький. – Перемишль, 2004. – 158 с.
5. Головинський Г. Композитор и фольклор / Г.Головинский. – М. : Музыка, 1981.
6. Грица С. Трансмiсія фольклорної традиції. Етномузикологічні розвідки / С.Грица. – К.; Тернопіль, 2002. – 236 с.
7. Кияновська Л. Деякі аспекти стильового аналізу регіональних музичних культур (на прикладі Галичини) / Л.Кияновська // Syntagmaton : збірка наукових статей на пошану доктора мистецтвознавства професора Стефанії Павлишин. – Львів, 2000. – С.87–99.

8. Нудьга Г.А. Українська пісня в світі. Дослідження / Г.А.Нудьга. – К. : Музична Україна, 1989. – 535 с.
9. Пархоменко Л.О. Українська хорова п'єса (Типологія, тематизм, композиція) / Л.О.Пархоменко. – К. : Наукова думка, 1979. – 219 с.
10. Рудницька О.П. Українське мистецтво у полікультурному просторі / О.П.Рудницька. – К. : Екс об, 2000. – 206 с.
11. Семененко Н.Ф. Фольклорні риси гармонії хорової музики / Н.Ф.Семененко. – К. : Наукова думка, 1987. – 144 с.
12. Толошняк Н. Жанрово-стилістичні особливості хорової спадщини Ярослава Бабинського / Н.Толошняк // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Наукові записки. – Рівне, 2008. – Вип.13. – С.169–174.
13. Толошняк Н. І лірика, і драматизм, і філософські роздуми / Н.Толошняк // Тижневик Галичини. – 1999. – 25 березня.

In the article the research supervisions are contained about becoming creative personality of known Ukrainian composer, musicologist, specialist in folk-lore Yaroslav Babinssky, and also determining aspects of influence of public environment and modern days of formatting of individual composer's style and opinion of musicologist of artist.

Key words: *composer, creative inheritance, public environment, pedagogical activity, specialist in folk-lore, researches of musicologist.*

УДК 78.071.1

ББК 85.313(4 Укр.)

Петро Чоловський

СТОРИНКИ ТВОРЧОГО ПОРТРЕТА ВОЛОДИМИРА ПАЩЕНКА (ДО 90-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)

У статті розглядається життєвий та творчий шлях відомого диригента й педагога Володимира Пащенко. Проаналізовано етапи його творчої діяльності. Особлива увага надається періоду роботи диригента на посаді художнього керівника Гуцульського ансамблю пісні і танцю.

Ключові слова: *В.Пащенко, хорове мистецтво, Гуцульський ансамбль пісні і танцю, диригування.*

У квітні 2008 року виповнилося 90 років від дня народження В.І.Пащенко – відомого диригента, педагога, громадсько-культурного діяча, доцента Івано-Франківського педагогічного інституту – нині Прикарпатського національного університету ім. В.Стефаника, заслуженого артиста УРСР (1956 р.), одного із засновників і першого декана музично-педагогічного факультету (1966 р.).

Володимир Іванович Пащенко прожив нелегке життя, як і більшість його ровесників, на долю яких випали тяжкі 20-ті, голод 1932–33-го років, воєнні лихоліття II Світової війни та післявоєнні роки. Народився В.І.Пащенко 19 квітня 1918 року на Волині в с. Здовбиця Здолбунівського району Рівненської області в селянській родині. Коли йому було три роки, померли його батьки й вихованням дитини зайнялися дідусь і бабуся по материнській лінії, а потім тітка.

У 1932 році юний Пащенко закінчив семирічну школу й вступив на навчання в українську гімназію, та через два роки змушений був залишити її через несплату. У 1934 р. він вступає в сільськогосподарську школу.

Село Здовбиця, де зростав Володимир, було досить великим (понад 3 тис. населення) і культурним осередком. Там працював народний аматорський театр, церковний хор, оркестр і ансамбль народних інструментів. Малий Володя співав у церковному хорі й грав в оркестрі на